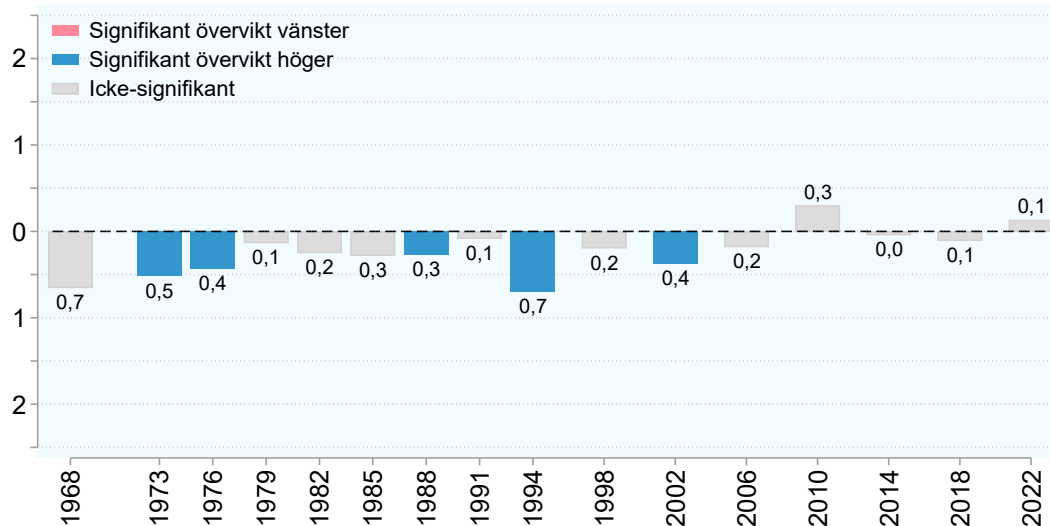

Lutar avvaktande väljare höger?

Vid jämna val kan de avvaktande väljarna – det vill säga väljare som nära inpå valen inte vill uppge någon röstningsintention eller saknar känslor av tillhörighet till ett visst parti – vara helt utslagsgivande för valutgången. I Valundersökningarna 1968–2022 har gruppen avvaktande väljare varit mellan 5–13 procent (se [faktablad](#)). Frågan är om de avvaktande fördelar sig ungefär likadant som övriga väljare ideologiskt? Frågan är viktig eftersom det såväl i offentligheten som i forskningen förs en livaktig diskussion om effekterna av valkampanjer i valrörelsernas slutskede. I jämna val kan det vara viktigt att vinna de väljare som avvaktar med sitt röstningsbeslut till sista minuten.

Sett över hela undersökningsperioden är svaret på frågan i rubriken ja — avvaktande väljare har genomsnittligen historiskt placerat sig fler gånger något till höger än väljare med röstningsintention. Av de 16 mättillfällen i valundersökningarna är de signifikant genomsnittligen längre till höger vid 5 tillfällen (1973, 1976, 1988, 1994 och 2002). Men medeltalsskillnaden är mycket liten, som mest bara 0,7 enheter på en elvgradig vänster-höger skala från 0–10. En övervägande andel av de avvaktande väljarna placerar sig nära mitten och identifierar sig varken till höger eller vänster i politiken.

Figur 1 Genomsnittlig skillnad i vänster-högerplacering bland avvaktande och övriga väljare i valundersökningarnas förvalsstudier 1968–2022 (medeltalsskillnad).

Källa: Valundersökningar 1956–2022, Valforskningsprogrammet Göteborgs universitet.

Kommentar: Genomsnittliga vänster-högerpositioner lyder frågan "I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för långt till vänster och 10 står för långt till höger? Var skulle du placera dig själv på samma skala?", med svarsalternativ från 0 till 10 där, 0 "Långt till vänster", 5 "Varken vänster eller höger" till 10 "Långt till höger". Avvaktande väljare är de som innan valet inte uppger något parti de tänker rösta på, inte vet om de kommer rösta och inte har något parti de uppger sig vara anhängare till. Läs mer om avvaktande väljare i valforskningsprogrammets faktablad [2026:1, Avvaktande väljare](#).